

НЕОЛОГІЗМИ І СПОСОБИ ЇХ ТВОРЕННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Олійник Д.О

(Сумський державний університет)

*Науковий керівник – старший викладач каф. германської філології
Сумського державного університету Кириченко О. А.*

У наш час багато мов, переживають так званий «неологічний бум». Величезний потік нових слів та необхідність їх фіксування і пояснення зумовили створення особливої галузі лексикології – неології – науки про неологізми. Найбільших успіхів у розробці теорії досягли французькі лінгвісти. Починаючи з класичних робіт А. Дамстера, французька лінгвістична школа внесла значний вклад в теорію і практику неології. Не стоять осторонь і англійські та американські лінгвісти, які наполегливо розробляють лексикографічні аспекти неологізмів. На увазі маються словники нових слів та додатки до тлумачних словників.

Щодо самого терміну «неологізм» – то він позначає нове слово (стійке сполучення слів), нове або за формою або за змістом. Виходячи з цього, у складі неологізмів можна виділити:

1. Власне неологізми (новизна форми поєднується з новизною змісту)
 2. Трансномінація, яка поєднує новизну форми слова зі значенням, яке вже передавалося раніше іншою формою
 3. Семантичні інновації або переосмислення (нове значення позначається формою, яка вже була в мові)[1]
- Коли мова йдеться про неологізми, неможливо не згадати про їх місце у сучасній англійській мові унаслідок науково-технічного прогресу.

1. Лексичні одиниці, які означають типи комп'ютерів і їх структуру, наприклад:

personal computer (PC) – персональний комп'ютер;

multiuser – комп'ютер для кількох чоловік;

neurocomputer – електронний аналог людського мозку;

hardware – частини комп'ютера;

software – програма комп'ютера;

megabyte of computer memory – мегабайт (назва спеціальної одиниці пам'яті комп'ютера);

doqusware – програма комп'ютера, створена для знищення програм комп'ютерів.[2]

2. Лексичні одиниці, які означають типи мов ЕВМ, наприклад: Basic

(Beginners All-purpose Symbolic Instruction Code) – «Бейсік», Fortran (Formula Translation) – «Фортран» та ін.

Лексичні одиниці, які означають поняття пов'язані з роботою на комп'ютерах, наприклад:

liveware – спеціалісти, які працюють з комп'ютерами;

computerman – спеціаліст по ЕВМ;

to trouble-shoot – знищити частину даних в пам'яті комп'ютера та ін.[3]

Порівняно велику групу лексичних неологізмів, що з'явилися в сучасній українській мові новітнього періоду, становлять інноваційні терміни науки, техніки, виробництва. Подальший розвиток науково-технічного прогресу як у всьому світі, так і в Україні, плідні контакти вчених, технічної еліти (міжнародні наукові симпозиуми, конференції, семінари, відрядження за кордон, спільні підприємства, фірми, проекти тощо) зумовили появу й активне функціонування відповідної лексики й термінології з найрізноманітніших галузей знань; сюди ж належать і назви відповідних професій та їх спеціальна лексика.

Мовна практика останніх років збагатилася словами на означення нових для України галузей наук (окремі з них були відомими на Заході й раніше): космохімія "наука, що вивчає хімічний склад речовин, сполук у космічному просторі", синергетика "наука, що вивчає явища синергізму (комбінована дія компонентів системи, яка самоорганізовується; наукова концепція цілісного сприйняття світу й окремих систем)", іміджологія "наука про сукупність знань, необхідних для створення образу окремої людини, а найчастіше політичного реноме певного лідера держави, політичного блоку, партії та ін.", суїцидологія "наука, що вивчає причини самогубств", успіхологія "наука, яка дає настанови для досягнення успіху в чому-небудь"

1.«День»,№024,08.02.2006

2.EnglishLearner'sDigest.–2010.–№1-24

3.English Learner's Digest. – 2009. – № 1-24

Кириченко, О.А. Неологізми і способи їх творення в професійній сфері сучасної англійської та української мов / О.А. Кириченко, Д.О. Олійник // "Перекладацькі інновації": матеріали X всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Суми, 20-21 березня 2020 р.). – Суми: СумДУ, 2020. – С. 153-155.